

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 29000–105/1522– /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **dunaföldvári** lakos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 109/2010. (III. 17.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a*) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Tolna megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

A panaszos beadványában előadta, hogy 2009. november 27-én 0:30 óra körüli időben Dunaföldvár belterületén ismerőseivel együtt, gépkocsiban ülve intézkedés alá vonták. Mivel a helyszínen nem voltak nála személyazonosság igazolására alkalmas okmányok, felhívta feleségét, aki ezeket a helyszínre hozta. Ez alatt a rendőr őt szidalmazta, becsmérelte, melyet a panaszos „nem kellőképpen” reagált le, „kikérve a sértő hangnemet és ezt az eljárásmodot”.

Ekkor a rendőr őt a földre teperte, kezeit hátra szorítva megbilincselte, közben végig a nyakán térdelt. A megbilincselést követően előállították, ennek indokaként „semmi konkrétumot nem jelöltek meg”, a bilincset is csak jóval később vették le a kezéről.

A panaszos úgy véli, hogy a vele szemben foganatosított intézkedés indokolatlan és szükségtelen volt, mert semmilyen fizikai ellenállást nem tanúsított, pusztán az intézkedés hangnemét kérte ki magának. A panaszos tehát az alábbiakat kifogásolta:

- előállításának tényét és időtartamát,
- előállításának módját (bilincselés), valamint
- az intézkedés során a rendőrök részéről használt hangnemet.

II.

A Független Rendészeti Panasztestület a 109/2010. (III. 17.) sz. állásfoglalásában megállapította, hogy a fentiek alapján sérült panaszosnak a személyes szabadsághoz fűződő alkotmányos alapjoga, azonban igazoltatására, előállítására megfelelő joggalappal került sor, így a tisztességes eljáráshoz és személyes adatai védelméhez fűződő joga nem sérült.

A Testület megállapította azt is, hogy a bilincselés miatt sérült a panaszos személyes szabadsághoz, valamint testi épségéhez fűződő alapjoga. Az intézkedés hangnemét illetően a Testület nem tudott egyértelműen állást foglalni, ezért kimondta, hogy „a bizonyítékok ellentmondásossága miatt, az emberi méltósághoz való jog sérelme nem megállapítható”.

A Testület állásfoglalásában egyébiránt több olyan logikai hiba illetve elírás található, melyek az ügy megítélése szempontjából releváns megállapításokat, információkat tartalmaznak, és az állásfoglalás megértését jelentősen nehezítik.

III.

A rendelkezésre álló okiratokból az alábbi tényállás állapítható meg:

A 17040/105–1/2010. sz. rendőri jelentés szerint 2009. november 27-én a panaszost és társát a 6-os számú főközlekedési út 87-es kilométerszelvényénél intézkedés alá vonták. Mindketten szemmel láthatóan ittas állapotban voltak, a gépjárművet vezető személyt vérvétel céljából elő is állították. A gépkocsiban tartózkodó panaszost az időközben a helyszínre érkező járőr pár igazolásra szólította fel.

A panaszos erre agresszív, provokáló magatartást tanúsított, az intézkedés során megtagadta az együttműködést, annak menetét akadályozta. Az intézkedő rendőrök többször felszólították ezen magatartásának abbahagyására, melynek ő úgyszintén nem tett eleget. A gépkocsiból kiszállva kezeivel hadonászó mozdulatokat tett, „valamint az intézkedők felé lépett” és feléjük irányuló, „de őket el nem érő kézmozdulatokkal tettelegesen is provokálta az intézkedőket”. A támadó cselekmény abbahagyására irányuló, eredménytelen felszólítás után került sor a bilincs alkalmazására.

Az intézkedő rendőröknek ezen kívül tudomása volt arról, hogy a panaszossal szemben a Tolna megyei Rendőr-főkapitányság 971/2009. bü. számon életveszélyt okozó súlyos testi sértés büntetének alapos gyanújával nyomozást folytat, így a bilincs alkalmazása az esetleges erőszakos cselekmények megakadályozását is szolgálta. A fenti események után megtörtént a panaszos előállítása.

A helyszínen intézkedő négy rendőr (ugyancsak 17040/105–1/2010. sz.) jelentése a fentiekkel egybehangzó módon vázolja a történetet, azzal a kiegészítéssel, hogy az intézkedő rendőrök mindegyike úgy ítélte meg, hogy a panaszos hivatalos személy elleni erőszakot készül elkövetni, így a bilincs használata emiatt (is) indokolt volt. A panaszos ezen túlmenően „fenyegetőzött mind a rendőrökkel, mind azok családtagjaival szemben, későbbi bosszút helyezett kilátásba”.

Az ügyeletes tiszti szolgálatot ellátó r. fhdgy. jelentése szerint a helyszíni intézkedést követően 01:30 óra körüli időben a rendőrök megérkeztek a panaszossal és társával a Paksi Rendőrkapitányságra. A panaszos a Kapitányság épületében sem hagyott fel erőszakos magatartásával, értelmesen kommunikálni továbbra sem volt hajlandó, „csak káromkodott és szidalmazta a rendőröket”. Az ügyeletes tiszt utasította a rendőröket, hogy vegyék le róla a bilincset, azonban kezeivel ismételtelen elkezdett hadonászni, s ezt az ÜTI támadásként értékelte, így utasítására újra megbilincseltek.

Az ÜTI a panaszossal a történetek pontosítása érdekében több alkalommal kívánt beszélni, azonban ő semmilyen együttműködési szándékot nem mutatott, hanem azt ismételte, hogy mindenkit fel fog jelenteni. Az előállítás tartama alatt az ÜTI-vel szemben is többször támadólag lépett fel, „artikulálatlanul ordítozott, ezzel is hátráltatva a vele szemben kezdeményezett intézkedés lefolytatását, befejezését”. Meghallgatási jegyzőkönyv felvételére a fentiek miatt nem volt mód, azt sem sikerült tisztázni, hogy a panaszos miért engedte át gépjárműve vezetését a szemmel láthatóan ittas társának, valamint mivel magyarázza az intézkedés során tanúsított magatartását.

A panaszos előállításáról szóló jegyzőkönyv „hatósági tanúk jelenlétében került felolvasásra, akik az aláírásukkal hitelesítették azt.” A panaszos együttműködésének megtagadása miatti hatósági tanú keresés, valamint az ő beérkezésükre történő várakozás az előállítás idejét még kb. 1 órával megnyújtotta. A panaszos egyébként a hatósági tanúkkal is ellenségesen viselkedett, szabadon bocsátása után pedig gyalog távozott a Rendőrkapitányság épületéből, ezt megelőzően konkrét panaszát nem jelezte.

IV.

Az alább kifejtett indokok alapján a Panasztestület állásfoglalásával nem értek egyet és a panaszt elutasítom.

1./ A rendőri intézkedésre a panaszossal szemben azért került sor, mert személyazonosságának igazolására való felszólításra agresszív, erőszakos, ellenszegülő magatartást tanúsított. A társával szembeni intézkedést eközben folyamatosan akadályozta, ennek abbahagyására többször felszólították, azonban ez eredménytelen maradt. A panaszos még agresszívebben reagált, a gépkocsiból kiszállva a rendőröket egyértelműen támadó jellegű kézmozdulatokkal tettelesen provokálta.

Az eljáró rendőrök helyesen ismerték fel azt, hogy a panaszos támadásától tartani lehet, így az Rtv. 48. § b) és d) pontjai alapján szakmailag és jogilag is indokolt módon került sor a bilincs alkalmazására.¹

2./ Ugyanígy helyesen ítélte meg az ügyeletes tiszt a Paksi Rendőrkapitányságon azt, hogy miután a panaszos kezéről a bilincset levették, magatartása alapján támadásától ismételt tartani lehetett, így az Rtv. 48. § b) pontja alapján a bilincs visszahelyezése mellett döntött.

3./ Az előállítás a 17070/507/805/2009/id. sz. jelentés alapján az Rtv. 33. § (2) bek. f) pontja², valamint 31. § (1) bek.³ alapján szabálysértést felszólítás ellenére tovább folytató személy, valamint személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása miatt került foganatosításra. Az előállítás a fenti törvényi rendelkezések felhatalmazásával, tehát jogszerűen történt.

Az előállítás időtartama az arról kiadott igazolás szerint 2009. november 27-én 0:30-6:20 percig tartott. Az Rtv. 33. § (3) bek. alapján a Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Tekintettel arra a magatartásra, melyet a panaszos az előállítás során tanúsított, az előállítás időtartama (6 óra) sem túlzónak, sem indokolatlannak nem tekinthető. Az ÜTI több alkalommal próbálta a panaszost a helyzet tisztázása érdekében meghallgatni, azonban erre az elutasító magatartása miatt nem kerülhetett sor.

Ha hatósági tanúk közreműködésére sem lett volna szükség, az előállítás időtartama további kb. egy órával kevesebb lehetett volna. Ez azonban a panaszos aktív ellenállása miatt meghiúsult. A történetek rekonstruálása, valamint az okirati bizonyítékok beszerzése után megállapítottam, hogy a fent tárgyalt intézkedés jogszerű és szakszerű volt, az elérendő céllal arányban állt, annak elhúzódását pedig egyedül az intézkedés alá vont személy ellenállása okozta.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

¹ 48. § A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

a) önkárosításának megakadályozására,

b) támadásának megakadályozására,

c) szökésének megakadályozására,

d) ellenszegülésének megtörésére.

² „aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani”

³ „Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.”

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- *a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;*
- *a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) és (2) bekezdései, 109. § (1) és (3) bekezdései;*
- *a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 24. § (1) bekezdése, 31. §, 33. § és 48. §-a, a 92. § (1) és (2) bekezdései és a 93/A. § (7) és (9) bekezdései.*

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Budapest, 2010. április „ „

**Dr. Bencze József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**